

130

1893с.-1939с.

Платон Алексеевич Ойуунускай –

**саха норуотун чулуу уола,
общественной-политической деятель,
суруйааччы, саха советской
литературатын төрүттээччи,
сахалартан бастакы лингвистической
наука кандидата,
Саха АССР Киин ситэриилээх
комитетын бастакы бэрэссэдээтэлэ,
Народнай комиссардар Сэбиэттэрин
бастакы бэрэссэдээтэлэ**

«Мин нэһилиэгим –
мин кизэн туттуум»

Платон Алексеевич ОЙУУНУСКАЙ

уонна

УУС-АММА НЭҢИЛИЭГЭ

Дьаданылар съезтэрин делегата

Кондаков Кузьма Яковлевич 1898 сыллаахха Уус-Аммаҕа төрөөбүт. Аҕата Яков Никифорович Кондаков (1841 с. төрүүх), ийэ-этэ Акулина Петровна (1846 с. төрүүх). Кууһума кэргэнэ Елизавета Петровна. Убайа Уйбаан 1868 сыл төрүүх, Уйбаан кэргэнэ Аграфена, оҕолоро: Мария 1914 с. төрөөбүт. Дмитрий 1917 с. төрүүх, Александра 1919 с. төрүүх.

1929-1930 сылларга «Ыҥырыылаах» холкуоһу тэрийингэ Мэнэ-Алдан киһитэ, оройуон ситэриилээх комитетын солбуйар бэрэссэдээтэлэ Колодезников И.Н. Уус-Аммаҕа киирэн артыалга дьону суруйталаабыта. Онно Налыяхов С.В., Татаринов П.Е., Федоров Г.Д., Самыров К.А., Винокуров М.К., Кондаков К.Я., Васильев С.Е., Слепцов Т.Н., Хоютанов П.А., Варламов Р.Н., Захаров Г.И., уо.д.а. киирбиттэр.

Артыал бастаан 4 ат, 6 оҕус, хас да мас суһа, мас тараах баайдааҕа. 1931 сыллаахха «Ыҥырыылаах» холкуос буолбута. Онно Кондаков Кууһума 1 ыһаҕы, 1 аты холкуоска холбообута.

Уус-Амма нэһилиэгэ кэнээн бөһүөлөк тутуута саҕаламмыта. Илин бөһүөлөккэ, Кэлтэ-гэйгэ 2 дьыэ баара. Биригэр Кондаков Уйбааннаах, иккис дьыэҕэ Кондаков Кууһума дьонунан олохтоттара.

Кууһума Уус-Амма нэһилиэгин ревкомугар чилиэтинэн үлэлээн, Гаврил Власовтыын, Иван Герасимов бэрэссэдээтэллээх 1921 сыллаахха от ыйын 21 күнүгэр ыалы кэрийэн, ыйыталаһан нэһилиэтинньэҕэ перепись ыппыттар.

1921 сыл муус устар 7 күнүгэр Чурапчыга 10 улуус дьаданыларын II партията суохтар конференциялара аһыллыбыта. Хас да улуустан 257 делегат сылдыбыта. Коференция 10 күн устата барбыта, олохтоох ревкомнар дакылааттара, ааһан иһэр быһыы-майгы, сэбиэттэр быһбардара, Советскай былааһы бөҕөргөтүү, норуот үөрэҕиринтэ, доруобуя харыстабыла, сир түнгэтигэ уонна ыһы хампаанньата боппуруостар быһыытынан дьүүллэһилибиттэрэ. Бу конференцияҕа Таатта, Байаҕантай улуустарын сытыы-хотуу, чобуо дьаданыларын үгүс өгтө кыттыбыта. Анардас Тааттаттан 31 делегат сылдыбыт. Онно Былатыан Ойуунускайы көрбүт.

Кузьма Яковлевич манньык историческай событие кыттыылааҕа, холкуос, совхуос таһаарыылаахтык үлэлиир дьонноруттан биридэстэрэ этэ. Эдэр, эрчимнээх үлэһит сүөһү көрүүтүгэр, сылгы иитинигэр үлэлээбитэ.

1926 сыллаахха атырдыах ыйыгар кыыс оҕо төрөөбүтэ, Софья диэбиттэрэ.

1930 сыллаахха кулун тутар 21 күнүгэр уол оҕоломмуттарын Виктор диэн ааттаабыттара. Аҕа дойду сэриитин сылларыгар 1943 сылтан 1947 сылга дылы үлэ фронугар сылдыбыта.

Дьаданылар съезтэрин делегата/Утүө мааны дьоммут олохторуттан үлэһит дьону үйэтитэн [Хомуйан онордулар: А.И.Маркова, Г.М.Попова]. – Дьокуускай: Компания «Дани Алмас», 2011. – С.148

**Платон Алексеевич
ОЙУУНУСКАЙ
уонна
УУС-АММА НЭҢИЛИЭГЭ**

Ойуунускай уонна олонхоһуттар күрэхтэрэ

Бястинов Дмитрий Дмитриевич –Баасан Миитэрэй сэрии иннинэ П.А.Ойуунускай ыңырытынан куоракка киирэн, «Ньургун Боотур» олоңхону олоңхолоон хайҕанан, илиинэн эрийэр иистэнэр массыынанан уонна обургу харчынан бириэмийэлэнэн тахсыбыта биллэр. Кини бырааттарыттан, олоңхоһут Бэстиинэптэртэн барыларыттан быдан олоңхоһут киһи эбитэ үһү. Кини XIX үйэ бүтүүтүн, XX үйэ бастакы аңарын аңардаһа олорон ааспыт Таатта биир уһулуччулаах олоңхоһута. Олонхото: «Күнү көрсө төрөөбүт Күөрэстэй Куо»